

Barne,- likestillings- og inkluderingsdepartementet
v/ Samliv og likestillingsavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse vedr. forslag til endring i barneloven - tilsyn i samværsaker

Aller først vil vi berømme departementet for et godt gjennomarbeidet dokument som synliggjør gode og i særdeleshet viktige forslag til endringer i barneloven, og med påfølgende ryddige ansvarsfordelinger og innstramminger. Skisserte endringer og tiltak som beskrevet i høringsnotatet støtter vi fullt ut med noen få tilleggsbemerkinger. Vi har ved nøye gjennomlesing og drøfting av høringsnotatet følgende bemerkninger:

1. Vi er av den oppfatning at departementet må vektlegge større krav om barnefaglige kompetansen mht de sakkyndige, samt stille krav om at den sakkyndige innehar spisskompetanse i saker hvor sakkyndighetserklæringer er nødvendig og påkrevd i samværsaker. Evne til å ivareta og se barnet/a ut i fra barneperspektivet mener vi er helt avgjørende for å hindre nye fysiske, psykiske og seksuelle overgrep/belastninger og retraumatisering hos barn.

Alt for mange brukere (bostedsforeldre) har formidlet at sakkyndige har blitt «blendet» av samværsforelder i saker hvor barn har nektet samvær eller utvist stor vegring, og har derigjennom ikke satt barnets beste og barnets behov i sentrum. I sin «villfarelse» og manglende kunnskap er vi av den oppfatning at både de sakkyndige og rettssystemet har støttet samværsforelder og vektlagt den voksnes rett til samvær fremfor barnets beste og barnets behov. Dette har fått alvorlige konsekvenser for barnet/a senere i livet.

2. Vi mener at oppnevnt tilsynsfører må inneha obligatorisk grunnopplæring(kurs)som definerer innhold, mandat og ansvar i tilsynsfører rollen. Spesielt bør dette gjelde tilsynsfører som oppnevnes gjennom private(familie, venner, nettverk) og selvstendig næringsdrivere. Vi er også av den oppfatning at tilsynsfører i tillegg må kunne dokumentere kunnskap om seksuelle overgrep, vold, rusmiddelavhengighet og psykisk «uhelse» før ett slikt oppdrag kan tildeles. Disse punktene kan kanskje forankres i forskrift?

Vi er kjent med at selvstendig næringsdrivende men også offentlige oppnevnte tilsynspersoner som påtar seg slike oppdrag ikke nødvendigvis innehar nødvendig og viktig kunnskap for oppdraget de skal utføre, nemlig tydeliggjøre barns behov og trygge barns rettssikkerhet, samt bistå med å sikre barnets beste. Om tilsynsfører mangler vesentlig kunnskap og kompetanse innenfor disse områdene er det vår oppfatning av dette kan få alvorlige konsekvenser for barnet/a. Ansvarsfordeling mht en slik opplæring mener vi kan fordeles mellom BUETAT, barnevern og i tett samarbeid/samhandling med brukerorganisasjoner.

3. Vi ønsker og har behov for at departementet og regjeringen legger føringer for at all kunnskapen som i dag finnes innenfor feltene fysiske, psykiske og seksuelle overgrep, samt rusproblematikk blir tillagt vesentlig større vekt i rettssystemet, også i barnefordelingssaker. Kanskje det her ville være aktuelt med en selvstendig barnerettsdomstol for å sikre at kunnskapen og erfaringene om dette kommer barnet/a til gode og trygger deres rettssikkerhet, samt sikrer at barneperspektivet blir ivarett?

Spørsmål om vandelsattest når tilsynsfører er alene med barnet

Det er vår klare oppfatning at tilsynsførere må fremlegge vandelsattest på lik linje med andre faggrupper/organisasjoner. Krav om vandelsattest bør være uavhengig av om tilsynsfører er alene med barnet eller ikke. Vi mener det er av stor betydning for å trygge bostedsforeldre at denne er kjent med at barnet/a er sikret på best mulig måte i møte med den «fremmede». Bostedsforelder vil også lettere kunne trygge barnet/a i relasjonen til tilsynsfører, spesielt i saker hvor barnet/a har vegring eller på annen måte er utrygg i forkant eller under samvær.

Høring av barn

Det fremgår i høringsnotatet at det ikke foreligger en nedre grense for høring av barn men fra syv års alderen har barn en ubetinget rett til å bli hørt. Vi mener terskelen må senkes betraktelig, og bør vurderes implementert ved forskrift som en betinget rett. En slik endring mener vi vil gi bedre rettssikkerhet for de yngste barna, samtidig vil en under samtaler og møter med barnet/a få tydeliggjort barnets behov og bedre kunne forvalte barnets beste. For hvem definerer barns beste? Vi synes det er uakseptabelt at ikke alle barn blir hørt gjennom direkte møter og det gjennom en skjønsmessig vurdering kan «glippe» i disse sakene. Departementet etterspør innspill om andre begreper for «beskyttet tilsyn» og «støttet tilsyn». Vi synes i utgangspunktet dette er gode begreper som voksne med enkel forklaring kan formidle betydningen av til barnet/a. Vi har ingen kommentarer utover dette da vi støtter fullt ut departementets anbefalinger i høringsnotatet og mener at disse legger gode føringer for barns rettssikkerhet i Norge for fremtiden.

Vi benytter anledningen til å ønske departementet lykke til i det videre arbeidet mot lovendring og håper at det ikke tar så alt for lang tid, før barn som så sårst trenger dette i Norge kan erfare den tryggheten som det nå legges opp til.

Kristiansand 18. sept 2012

Med vennlig hilsen

Jorun Marie Kveldro
Leder/prosjektleder